

'Sem műszered teljesítménye,
Sem tudásod nagysága,
Sem terveid pontossága
Nem pótolhatja megfigyelésed élességét
Gondolataid eredetiségét.' (a samurájok bölcsessége nyomán)

9. „... a kardot hoztam, nem a békét...”

Jézus tudtán kívül, az első térítő vallást hozza el az emberiségnek. A kereszténység után a második és valószínűleg az utolsó térítő igénnyel fellépő vallás a mohamedán vallás. Ezért az ádáz antagonizmus¹⁰⁶. Minden más csak részletjelenség. Az első világisten Jahve. De ő csak egy népre tart igényt. Az első nemzetközi vallás szószólója Jézus, és ezért később, a követők számára mindenki mást el kell takarítani az útból, bármi áron. Ha ugyanis az egyetlen világisten szózatát kizárólagosnak foghatja csak fel a hívő, akkor minden követő is az egyetlen és kikerülhetetlen, megkérdőjelezhetetlen legfelsőbb entitás¹⁰⁷ nevét fogadhatja el egyetlen igazságként. Ő ural mindent, tehát minden más formula törlendő. Ezt a kizárólagosságot Mohamed¹⁰⁸ is átvette. Ők, a mohamedánok is az általuk elismert, egyetlen hiteles világistennek akarnak kizárólagos érvényt szerezni. Nem radikálisabban, mint ahogyan ezt a kereszt szimbóluma alatt tettük mi is, katolikusok. Csak a mohamedánok ma is komolyan veszik ezt a küldetést, és történelmileg később öldökölnek, mint a kereszténység. Lemaradtak ebben 622 évet. Éppen most akarják behozni. Arányaiban eddig nem véresebb kezűek, mint az állítólagos Krisztuskövetők. (A 'voltak' szót egyelőre nem tenném a mondat végére).

Jézus utáni időkben keletkezett nyomok

A lepel a harmadlagos nyomokat Jézus után „vette fel”. A kérdés innen az, hogy akkor mennyire bírnak ezek a nyomok Jézus életére vonatkozóan fontos jelentéssel, illetve, melyek ezek a nyomok.

A lepel ezen nyomai 503 és a könyv olvasása közötti időintervallumban¹⁰⁹ kerültek a lepelre. Ezért a lepel Jézus utáni élettörténetéről adnak számot, és ezzel tulajdonképpen a lepel eredeti mivoltának a bizonyítékai is. Bizonyítékok arra, hogy a másodlagos és az elsődleges nyomok valóban a jézusi tevékenység csúcspontjának dokumentumai. Bizonyítékok arra, hogy a lepel pontosan, leképezi a bibliai történetet, illetve a Biblia pontosan azt írja le, ami a leplen látható. Ne felejtjük el, a lepel van előbb időben, jóval előbb, minthogy a Bibliát összeállítják. De, az is igaz, hogy jórészt a lepelnél korábbi szövegdarabok és a lepel utáni, a krisztianus érdekcsoportok belharcai utáni, későbbi betoldásokból, hozzáírásokból áll össze az írásmű. Így aztán értelmetlen az a kérdés is, hogy a lepel milyen módon támasztja alá a Biblia állításait. Ugyanis a Bibliának kell és kellett szinkronban íródnia a leplen látható nyomokkal. Ezért értelmetlen időpocsékolás vagy tudatos ködösítés a lepel eredetiségét bizonyítani akaró vagy hamis voltáról győzködő, végeláthatatlan, parttalan vitákat folytatni. Ugyanis nincs mit bizonyítani vagy cáfolni. Tények vannak! El kell fogadni, mert mást tenni egyrészt nem lehet, másrészt a tényekkel szemben csak hamisításnak lenne helye.

Ma minden tisztességes hívő biztos abban, hogy Torinóban, a Keresztelő Szent János székesegyházban – már amikor éppen látni lehet – az eredeti leplet látja. Ez, egyáltalán nem biztos, ugyanis nagyon kevesek azok, akik tudják, hogy a hivatalos, a Vatikán pecsétjével ellátott „másolatok” közül éppen melyiket látja, nem is beszélve a nem hivatalos másolatok egyre sokasodó számáról. Az a látszólagos ellentmondás, mely egy korábbi kijelentésem és a mostani állítás közt feszülni látszik, csak a felületes szemlélő számára az.

Azt állítom, hogy a lepel nem reprodukálható a mai, a huszonegyedik századi technikával sem, ezért értelmetlen a korábbi hamisításokra szót fecsérelni. A „másolatok” éppen azért vannak idézőjelben, mert műtárgyvédelmi-etikai szempontból nem tekinthetők másolatnak. Például egy számítógépes programmal feljavított, generált, előállított, akár a lepellel azonos textilre készített fénykép sem. Ilyen bárkinek lehet a birtokában, az én birtokomban is van egy. Szemléltető eszközként használom.

Az ilyen „másolatok” előállítása maximum egy-két óra a mai technikával. Ezek a „másolatokon” általában sokkal több nyom látszik, és élesebb a kép, mint az eredetin. Figyelembe vehető, hogy létezik művészeti színvonalú műtárgyhamisítás. A hamisítók művészetének azon tevékenysége, amely a másolatot, műszerek nélkül, néha még azokkal együtt is az alig megkülönböztethetőség pontosságával hozza létre. Ez a festményszakértőknek valódi gondot okoz, elsősorban a műtárgypiacon. Frank Arnau: *Művészethamisítók, hamisítók művésze* című könyve éppen ezt a kérdéskört tárgyalja érdekes, közérthető formában.

Nem kezdeném definiálni¹¹⁰ az eredeti, hamisítvány, hasonmás, másolat, sokszorosítás közti lényegi és lényegtelen eltéréseket.

Egy másik megközelítés az ereklyék kérdése. Az egyház, nagyon helyesen, az ereklyékkel kapcsolatban nagyon visszafogottan és mindig feltételes módban fogalmazva nyilatkozik. A torinói leplet a története folyamán kizárólag érdekes műtárgynak, kuriózumnak tekintették. A lepel kétezer éves „kezelése”, a hozzá való viszonyulás ezt a felfogást látszik alátámasztani. 1983-ban a Savoyai¹¹¹-ház hercege az egyháznak adományozta azt a leplet, melyet már 1578. szeptember 14-e óta a torinói Kereszte-

lő Szent János székesegyházban tartottak és mutattak be. A tulajdonjog viszont nem az egyházé volt. 1983-tól a tulajdonjogot is megkapta az egyház. Azonnal felmerült a kérdés a lepellel kapcsolatban: ők innen kezdve egy műtárggyal többet őriznek egyházi kezelésben, vagy egy ereklyéjük van-e? Erről ma is értelmetlen okoskodások tömege lát napvilágot, ugyanis nem ez a lényeg. Megpróbálom érthetővé tenni.

Mi az ereklye? Olyan tárgy, amely minden bizonnyal – a legritkább esetben bizonyíthatóan – az adott katolikus vallási, valláspolitikai szempontból pozitív megítélésű személyhez kapcsolódik vagy kapcsolható, kisebb-nagyobb logikai erőszakkal. Az ereklyéknek semmiféle hatása nem bizonyítható, amely nem a hívő pszichéjében jön létre. Tehát maga az ereklye maximum tárgynak, műtárgynak határozható meg.

Csíksomlyón a Madonna „cipője” lassan elkopik a hívek simogatásától, mert szinte folyamatos az emberfolyam, amely a Madonnához járul. Nyilván van egy szint, ahol a fizikális kapcsolat nélkül, semmiféle szellemi további intuíció¹¹² nem indul el. Az emberek elég nagy hányadának pszichéjében^{112/a} ez így van. Ezért kellene kőrengetegek a temetőkben, és ezért mondják az emberek – teljesen értelmetlenül, valószínűleg „érzelmelenül” is –, ha kimennek a temetőbe, hogy kimentem X-hez vagy Y-hoz, holott csak egy hideg kőtömböt látogatott meg. Eközben vallja, hogy az ember, az elhunyt szerette is, test és lélek volt, illetve ma is lélek. Ők a boldog (?) lelki szegények.

A lélek megfoghatatlansága a legtöbb ember számára maximum általános iskolai hittanórai tananyag, és nem tud vele mit kezdeni. Néhány ereklyéről és azok mibenlétéről csak felületesen vannak ismeretei, így az ereklyét mint valami megkerülhetetlen csodatévő szert, tárgyat kezeli.

2019 vége felé egy a Mária Magdolnának tulajdonított kézközépcsontok és ujjpercek eredetiségének vizsgálatáról szólt egy tévéműsor. A riporter feltette a kérdést a szerzetesnek, hogy honnan tudják, hogy ez valóban Mária Magdolna földi maradványa. A teljesen határozott válasza annyi volt, hogy ott van fölötté a márványtáblán, melyet már közel harminc éve tettek oda. A riporter alapvető kötelessége, hogy a saját véleményét ne lehessen a riport folyamán érezni. Kizárólag neutrális moderátorként legyen a műsornak. Hát, itt ez nem „jött be”...

E jelben győzni fogsz! = IN HOC SIGNO VINCES! (Kr. u. 312. október 28.)

A Szent Kereszt-ereklyék mibenlétéről is ejtenék néhány szót, mert ez már kapcsolódik a lepel történetéhez is. A Szent Kereszt-ereklyék szerte a világon kis faszilánkok, általában aranyozott ereklyetartókban. A Szent Kereszt „megtalálása” és „beazonosítása” több kívánnivalót is hagy maga mögött. Az „E jelben győzni fogsz!” látomása után Constantinus császár, a halála előtti „pillanatban” veszi fel a keresztiséget (akárcsak az ősmagyarok Géza fejedelme), így aztán elég nehéz arról beszélni, hogy ő/ők milyen keresztényi életet éltek. Ugyanis nem tudta, hogy azt él. Persze, az Isten vezető karizmája¹¹³ ezen túlszerezte, ezzel én nem szállnék vitába, hiszen megfogadtam, hogy kizárólag a „földön maradok”. Tény, hogy Constantinus – Géza fejedelmet most hagyjuk – intézkedéseivel a kereszténység térhódítását segítette elő. Az első nikaiai zsinaton (325. május. 20.) a Symbolum Nicaeno – Constantinopolitanum kezdetű edictumával utat nyitott a kereszténység legális megvallásához az egész birodalomban.

A császár édesanyja az a személy, akit Szent Ilonaként tisztelnek az egyházban.

Ilona morálisan erősen megkérdőjelezhető előélete után válik szentté. Megtér. A szentté avatás gyakorlata sokat változott az idők folyamán, de a szent fogalmának etikai tartalma erősen heterogén maradt. A szentek galériáját, ha görcső alá vennénk, pontosan nem tudnánk meghatározni az etikai vezető elvet, amely mentén valakit szentté avatnak. Úgy tűnik, az egyház maga is bajban van ezzel, mert a szentek galériájába nem csak bekerülni lehet, de onnan ki is zárhatják a szentet, a későbbiekben. II. János Pál számos volt szentté avatottól „vonta meg a bizalmat”, ha annak a dokumentumnak hinni lehet, mely erről ad hírt. Ilyenkor nem tudom pontosan, hogy ez egy önkontrollon alapuló, „bo-csánat, tévedtünk- effektus vagy a korábbi pápák tévedhetetlenségének a bevallott hiánya-e. Ez talán „a múltban követtünk el hibákat is...” egyházi verziója – bár ezt mástól hallottuk néhányszor, a rendszerváltásnak nevezett politikai fordulat előtt... De lehet, hogy az etikai hozzáállás annyival magasabb szintű ma, mint az adott korban volt, amikor a szentté avatás éppen időszerűnek látszott, hogy húzni kellett a morális nadrágszíjon?

Szent Ilona az, akiről a szigetet elnevezték, ahol Napóleont fogva tartották. Ilona elment Jeruzsálembe, és ott hosszas keresés után megtalálta (?) Krisztus keresztjét. Az, hogy ez 200-300 évvel később van, mint Jézus kivégzése, nem perdöntő, mert az ottani klíma lehetővé teszi a faanyag konzerválódását. Az már kérdés, honnan lehet tudni, hogy az a gerenda éppen Krisztus keresztje volt-e. Ha majd jóval később a keresztről levétel lehetőségeit boncolgatom, akkor kiderül, hogy a gerendadarabok felismerhetők akkor, ha a keresztről történő levétel módját, a keresztre szegezés „kioldása” szövegből közelítjük meg. Azon túl, hogy az ábrázolások következetesen szegekkel ábrázolják Jézust, bár anatómiailag képtelen helyen, eközben sehol nincs arra említés, hogy a római kivégzési gyakorlatot miért változtatták volna meg éppen Jézus esetében. Erről csak a lepel tudósít, bár ott a szegnyomok anatómiailag „jó helyen” vannak. A Biblia a lepel után íródik, és egyetlen szóval nem említi a szegezést, csak annyit mond, hogy Jézust keresztre feszítették. Szent Ilona csak úgy „tudta” kiszűrni a Golgotán a kereszt maradványai közül az „eredeti” darabokat, hogy a fadarabokat betegekhez érintette hozzá, és azok csodálatos gyógyuláson estek át...

Azon is elgondolkodnék, hogy ha mi ma nem tudjuk megmondani az egymástól nem túl távol lévő területről a Jézus-kori Jeruzsálem mellett, hogy melyik az igazi Golgota, akkor ezt Ilona honnan tudta? Igaz, akkor a két terület még tisztán, önállóan állt, beépítések nélkül. Ettől kezdve, a száz százalékos eredmény is azonnal ötven százalékosra zsugorodik, ami a Golgota helyét és a kereszt hollétét jelöli. A többit a tisztelt olvasóra bízom.

Aztán tovább gondolkodom, hogy ezen az előbbi történeten, ha „átlépek”, akkor ezután a császárnő a fadarabokat hazaszállította. Ott, a császári udvarban mi történhetett, azt csak nagyon sok malíciával¹¹⁴ tudom „rekonstruálni”. Összehívta sok Krisztushívő alattvalóját, sok kicsi bicskával és a gerendákat miszlikbe faragták, majd egy-egy certifikáttal¹¹⁵, a világ minden pontjára elküldött egyet-egyet. Vagy még halála után is küldözgették, ki tudja meddig? A már említett egyháztörténet író Adriányi Gábor szenzációs egyháztörténeti műve erre a momentumra – jó értékítélettel – nem tér ki. De tulaj-

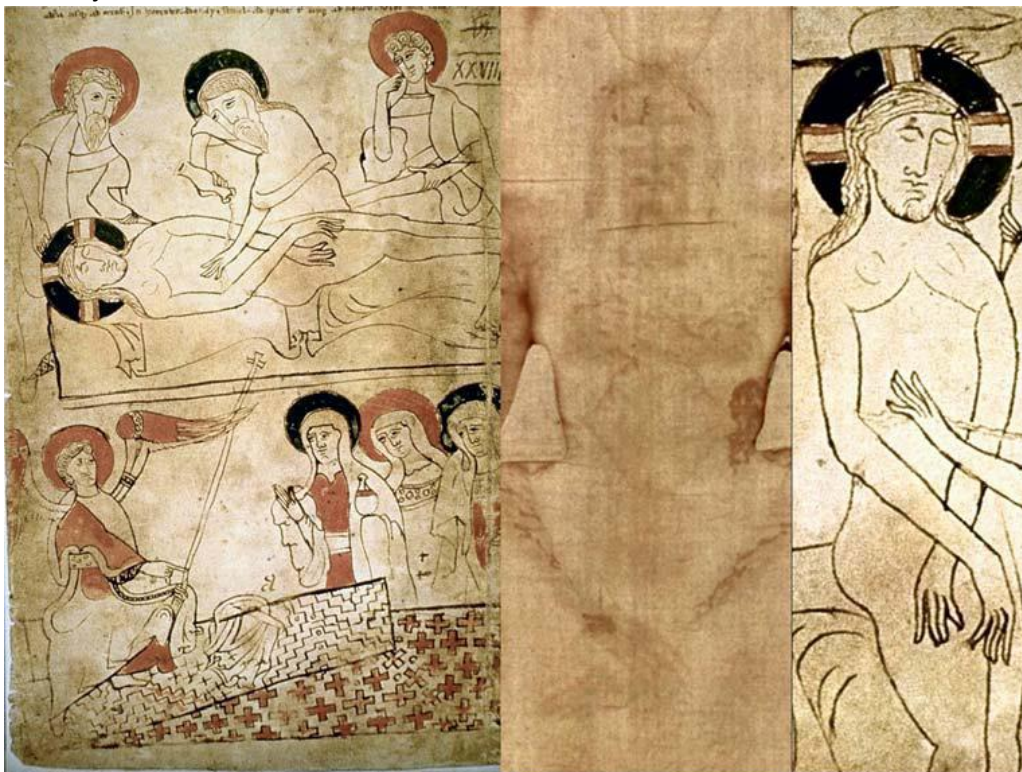
donképpen mindegy is. A faszilánkokat ereklyetartóba tették, és nem is volt semmi baj az elektronikus háló létrejöttéig. Valakinek ugyanis – az internet már használható verziójának elterjedése után – eszébe jutott, hogy világstatisztikát (?) készít a Krisztus keresztje-ereklyékből. Nem akarom bonyolítani, és nem tudom a kutatás egzakt voltát ellenőrizni. Egy kiköbözött teljes római akasztófa térfogata - nagy jóindulattal kezelve a kérdést – megközelítőleg meghatározható. Ilona a kereszt töredékét találta meg. Tudjuk, hogy a teljesen ép keresztnél kevesebb fa maradt meg a keresztből. Miért? Mert például a keresztből a test levételekor tetemesnek mondható mennyiséget le kellett fűrészelni. Emellett a faanyag jó állapotban maradása nem jelenti azt, hogy minden darab megvolt, és azokat meg is találták. A jelenlegi lajstromba szedhető szilánkok össztérfogata nagyobbak mutatkoztak, mint egy római kereszt térfogata... Bizonyosan csak azért, mert a mérések pontatlanok... A többi kizárólag a vallás és nem a hit, de legkevésbé nem a múltkutatás kérdéskörébe utalandó.

A fentiek fényében nagyon nem szeretném a torinói leplet ereklyének tekinteni, sokkal inkább egyfajta dokumentumnak. Az az érzésem, hogy ez a dokumentum jelleg/megközelítés egyre jobban zavarja az egyházat, mert egyre több „vizsgálatról”, „restaurálásról” és más, nyomokat eltüntető, átértelmező, átértelmezhetővé tételről szólnak a tudósítások. Persze nem a címdalakon.

A lepel Krisztus utáni története meglehetősen kikutatott, szinte már nincs benne homályos folt. Ha van is, azok felderítése a mai ismereteket lényegileg már nem tudják megváltoztatni. A történet hosszú és unalmas. De ezek az adatok többé-kevésbé hitelesnek tekinthetők, az interneten keringő – nem csak ebben a témában – teljesen hamis vagy hibás adatok mellett. Viszont vannak lényeges pontok, néha talán fordulópontok, melyeket közelebbről megsejlelnénk. Vállaljuk ezeknek az adatoknak is a szubjektív „kiválogatását”. Emellett a Wikipédián, *A torinói lepel története* címszó alatt minden, a mai napig kikutatott történeti adat megtalálható. Az alább vizsgálat alá vett nyomok a leplen általában láthatók, de nem mindegyik. Részben mert mikroszkopikus nyomok, részben mert olyan „nyomok” – bármilyen furcsán hangzik is első olvasásra –, amelyek nincsenek.

Egyetlen magyar vonatkozás a történetben, a Pray-kódex. Jelen fejtegetésünket nem viszi ugyan előrébb, de a magyar olvasónak érdekes adat. 1770-ben Pray György (innen a kódex elnevezése) apátkanonok¹¹⁶. ad hírt először a kódex létezéséről. A kódex „műfaja” sacramentarium = könyörgésgyűjtemény 1192–1195 között íródott. (III. Béla 1196-ban halt meg) Az 1978-as minden jel szerint teljesen helytelen kormeghatározási vizsgálata alapján a leplet 1260–1390 közé teszik. Egy kissé tág intervallumú a kormeghatározás, és mindössze egy évszázaddal korábbi kódexben már szerepel az a tárgy, amely a kormeghatározás tükrében, még nincs is... A hiteles vizsgálatokról egyebet itt nem szeretnék mondani. A kódex XXVIII. számú miniatúráján a lepel látható

A Bizáncban tisztelt „Mandilliont” = lepelt ábrázolja. Az alábbi összehasonlító montázs is ezt a képet használja fel a szemléltetéshez.

Pusztán érdekességképpen, ebben a kódexben van a *Halotti beszéd* is. Emlékszünk? Isa pur es homu

vogymuk = Bizony por és hamu vagyunk

Ma a kódex az Országos Széchényi Könyvtárban található.

Ha összefoglalom a fontosabb nyomokat, akkor a következőkről kell részletesebben beszélni: 1. a lepel olajban főzésének teóriája, 2. víznyomok (elázásnyomok), 3. pollenek, melyek szabad szemmel nem láthatók, 4. foltozások (textilfoltok) és a C¹⁴-es kormeghatározás, 5. égésnyomok.

Ezek a nyomok tulajdonképpen a lepel kétezer éves történetének fontos állomásait mutatják. A lepel története – ezeken a nyomokon kívül – politikai intrikák, adás-vételek, tulajdonlások láncolata. Jellemzően egy műtárgy „élettörténete”. Ettől most a tisztelt olvasót megkímélném, újból arra buzdítva, hogy „lapozza fel” a világhálót. Ezen kívül a szakirodalom-listában is talál olyan műveket, melyek ugyanezeket az adatokat tartalmazzák, más-más koncepció szerinti csoportosításban. Érdeemes ezeknek az írásműveknek az összehasonlítása, melyekből a laikus olvasó számára is kitűnik, hogy melyik

művet mikor, a kutatás mely stádiumában írták. Bevallva vagy éppen eltagadni akaróan, hogy milyen világlátási vagy más kényszer alatt született az adott szacikk, illetve írásmű. Nagyon elgondolkodtató.

A lepel történet tartalmaz olyan eseményeket is, melyek nem köthetők okvetlen az előbb említett nyomok kategóriájához. Két fontos esemény, melyre azóta is hivatkozik minden szakmai fórum. Az

egyik Secondo Pia¹¹⁷. fotográfus (1898. V. 25.) felfedezése, hogy a lepelel látható emberalak képe negatív, nem pozitív kép, mely a leképezés kutatásában fordulópontot jelentett. A másik, az 1978-as nagy átfogó vizsgálat, melyet STURP mozaikszóval szoktak jelölni az angol Shourd of Turin Reserach Project kifejezés kezdőbetűiből, és melynek szakszerű volta kívánni valókat hagyott maga után. A kutatás záró közleményét 1981-ben adták csak ki. Végül, az „újabbban talált”, a lepel logikájával össze nem egyeztethető nyomok elemzéséről ejtenék néhány szót. Egyre inkább az az ember érzése, hogy tudatos nyomeltakarítás és összezavarás a legfőbb csapásirány, miközben újabb és újabb „fontos kutatások” szörszálhasogatásairól ír a „szakirodalom”. Ezekkel és sok egyéb általunk teljesen fölöslegesnek vélt adattömeggel tudatosan nem foglalkozunk, vállalva a szubjektivitás vádját ez esetben.

1./ Először talán a lényegtelenebb nyomokon „fussunk keresztül”. A legkevésbé fontos „nyom” az, amelyik nincs is. 1503. IV. 14.-én, nagypénteken feljegyezték, hogy három püspök jelenlétében a lepelt forró olajba merítették Chambéry város nyilvánossága előtt (GPS.: É.: 45.564601, K.: 5.917781) ,mert már akkor folyamatos volt a gerjesztett vita, hogy a lepel eredeti-e vagy sem. Az olajban főzésnek semmiféle nyoma nincsen, az elektronmikroszkópok¹¹⁸. mindent látó „szemei” előtt. A főzés abból a kényszerképzetből ered, mely ma is vissza-visszatér, hogy a képet, az emberi alakot festették, mint azt ma is mesélni próbálják egyesek, mondván: a képet például Leonardo da Vinci¹¹⁹. festette, és ő van rajta fiatal korában. Ilyen feltételezést csak olyanok tesznek, akik az egész témakörrel a legfelületesebb ismeretekkel rendelkeznek vagy azzal sem. Ha egyszer belenéztek volna egy scanning (a vizsgált miniatűr felületet pásztázó) elektronmikroszkópba, akkor tudnák, hogy az elemi szálak felső harmadának a megpörkölődése adja a képet, melyek egyrészt a testtől való távolság arányával azonos intenzitású pörkölődésen estek át, tehát a közeliak igen erősen, majdnem feketére égtek, a távoliak gyengék, fakóbbak, az elemi szálak töve pedig semmiféle változást nem mutat. Ezt a jelenséget vagy eredményt semmiféle festési eljárással nem lehet úgy létrehozni, hogy a mai műszerek ne vennék észre.

Az olajos kifőzés azt remélte, hogy az olajfestéssel később befestett, hamis képrészleteket ki lehet oldani a lepelből. Nem lehetett, nem lehet, de könnyen mondhatunk ilyet, mert a kifőzést nem hajtották végre valamiért. Egy, az utolsó pillanatban hozott döntés alapján, nem főzték ki a lepelt. Az elektronmikroszkóp több ezerszeres nagyítását nem lehet megtéveszteni. Olajban áztatásnak nyoma nincs a lepelel. Ez a lépés elmaradt a lepel valós történetéből.

Mit lát a látogató Torinóban?

2./ A víznyomok azok, amelyek tulajdonképpen kizárólag a szennyezőanyagoknak a felületbe beívódott foltjaként jelentkeznek. Valószínűleg a keresztes lovagok „akciói” során sikerült eláztatni a leplet nem is egyszer. Edessában (Görögország, Thessaloniki közelében – (GPS.: É.:40.816803, K.:22.0439798) – bizonyosan volt a lepel 522-ben – nagy árvíz volt, mellyel közvetlen kapcsolatba hozni a vizesedésnyomokat nem lehet, de azért a józan gyanú fennáll, hogy ekkor ázott el a lepel. A probléma nem ez, hanem a tudatos információvesztésre rájátszó „kutatói koncepció”, mely „restauráltatni” akarja a leplet, és már el is kezdte a „restaurálását”. Ennél dokumentumellenesebb, ellenőrizhetetlen tevékenységet folytatni egyedi műtárgyon még senki sem merészelt, és tudomásom szerint nem is sülygedt restaurátoretikailag erre a szintre. A lepelről elérhető hírek közt megbújva található, hogy a leplen szakértők (?) a vízfoltos szennyeződések eltávolítása érdekében beavatkozást hajtottak végre. Ez azt sugallja az egyszerű földi halandónak, hogy gondos kezek a lepelről a kosz egy részét letakarították. A szakember pedig tudja, hogy egyes, szakmailag megkönyékezhető ingatag etikájú „szakemberek” a lepel kódtömegéből ellenőrizhetetlen mennyiséget eltüntettek. A lepel nem esztétikai tárgy, és bárminemű olyan fejtegetés, amely erre irányul, szakszerűtlen, álnok és hamis. A lepel egy dokumentum, és ha kötöm a saját ebemet a saját, ugyan szubjektivitással megőrizhető karómhoz, akkor ez a műtárgy az emberiség legbonyolultabb üzenetű műtárgya, melynek minden információdarabkáját őrizni kell. Teljesen mindegy, hogy ez a műtárgy „szép” vagy nem. Ez nem falvédő vagy falikárpit, hanem egy kód, melyet dekódolni csak akkor lehet, ha nem „restaurálják el” a nyomokat – a szónak és a beavatkozásnak ebben a teljesen elfogadhatatlan, pejoratív értelmében. Az emberben óhatatlanul felmerül, hogy vajon még mi mindent tettek azok a vadászok, akiket beengedtek erre a vadászterületre? Mi maradt abból, amit torinói lepelként tiszteltünk eddig? Érdekes, 2018-ig senkinek nem jutott eszébe „megtisztítani” a leplet. Jó volt úgy „koszosan”. Igaz, hogy eltelt két-ezer év, és bizonyosan már „időszerű volt a magas szintű restaurátori technikával a tisztítás”... A víznyomok foltjaival mi tűnt még el a lepelről, fogalma sincs senkinek, néhány bennfentesen kívül. Ezért is mindig felmerül bennem a kérdés, hogy vajon mit lát a látogató Torinóban?

„Mefogtam egy szúnyogot, nagyobb volt egy lónál...”

3./ A harmadiknak talán a polleneket venném, mert ezek sem láthatók. Ez már a harmadik nyom, ami nem nyom, már a maga konkrét, látható mivoltában. A pollenek mégis konkrétabbak, mint a két korábbi, ilyen-olyan módon eltakarított vagy meg sem valósult nyom. Egyes adatok szerint 49 féle pollen található a scanning elektronmikroszkópos vizsgálatok eredményeképp a lepel felületén. Az adat számomra és sokak számára ellenőrizhetetlen, de hihető. A belőle levonható történelmi tények viszont már egyrészt messzebb, másrészt visszavezetnek Jézushoz.

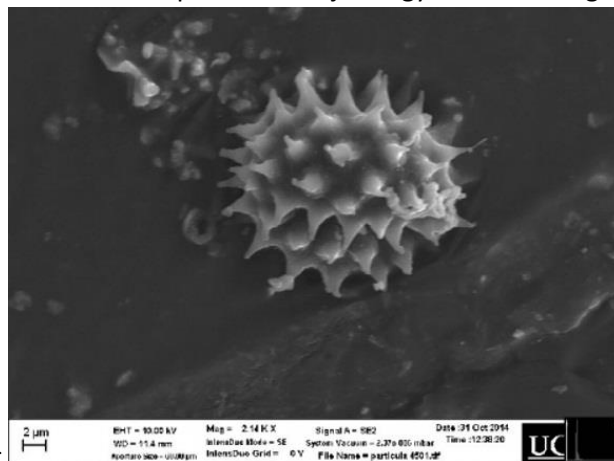
A zsidó kultúra ma is ünnepli a zsengek ünnepében¹²⁰ az új termést, a friss növények kibújását a földből. Ez egy félsivatagos száraz területen természetesnek tekinthető. Ezért minden növény szárbaszőkenését, termőre fordulását és egyáltalán minden életciklusát figyelemmel kísérik.

A botanikusok a pollenek vizsgálatából pontos térképet voltak képesek készíteni, már évtizedekkel korábban is, de ma a műholdak korában már nem kérdéses ezek pontossága sem. A virágport = polleneket vagy a szél, vagy a rovarok „juttatják célba”. Most az egyszerűség kedvéért a szél porozta növények pollenjeit nem venném figyelembe, mert ezek terjedése esetlegesebb, mit a rovar porozta növényeké. A növényekhez, a rovar porozta növényekhez, a rovar vagy rovarokat is mellé tudja rendelni a botanika. Ezeknek a miniatűr „repülőgépeknek” ugyanúgy, mint fémből készült óriási és ellen-szerves „rokonainak”, hatótávolságuk van. Egy-egy rovar nem képes bizonyos távolságon túl nektárt gyűjteni, mert nem ér vissza a bázisra. Nincs ereje, elveszíti a tájékozódást, nincs kontaktus a többiekkel, és az adott növény elterjedése is csak egy adott területet fed le. Persze ezt is lehetne szaksze-

rúbben megfogalmazni, de úgy gondolom, a logika érthető. A pollenekből és más botanikai adatokból, meggondolásokból pontosan feltérképezhető az a terület, ahol a lepel „megfordult” az elmúlt kétezer év alatt. Ez az ismeret nem ad időrendet a lepel utazásához, de a bejárt területet pontosan mutatja meg, esetenként egészen éles határvonalú területegységeket rendel egymás mellé úgy, hogy kétség nem fér hozzá, ezek a területek egymásba takarnak hiba nélkül. Következésképp a lepel útja „hézagmentesen” rekonstruálható ma már. Attól a nem elhanyagolható „apróságtól” eltekintve rekonstruálható, hogy „nincs meg” az első 503 évben. Mondhatnánk, hogy van-e abból a korból pollen a felületen? Ha nincs, akkor a lepel egy dobozba zártan, egy helyben vesztegelt? Sajnos ez a feltevés nem bizonyítható. Ugyanis a pollenek lepelre kerülésének sorrendiségét megállapítani ma még nincsen megfelelő diagnosztikai eljárás. Tehát csak a területet tudjuk meghatározni. A történelmi és régészeti meggondolások okán ott tart ma a kutatás, hogy mindenképp Jeruzsálem közelében kellett lappangania a mőtárgynak. A pollenek ebben a logikai megközelítésben annyit üzennek, hogy a lepel nem tett valamiféle titkos kerülőt valamilyen titokzatos irányba, mielőtt „előkerült”. Azért mindig az idézőjel, mert ez az előkerülés a hivatalosnak mondható kutatás szemszögéből értelmezhető csak így. Hiszen a lepel az első 503 évben is megvolt, csak nem rekonstruálható ma a kutatás számára az akkori pontos holléte. Egyébként a lepel útjának időrendi sorrendisége ma már kikutatottnak tekinthető más tudományterületek jóvoltából.

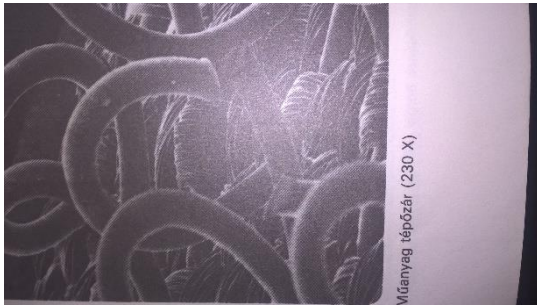
A pollenek vizsgálata is 1973. XI. 23-án Zürichben kezdődött. Egy nemzetközi kutatócsoport – akkor ugyan nem volt nehéz összeszedni ennyi műszert, az eszközök akkori nagy mérete miatt – több mázsa felszereléssel vizsgálta a leplet és pollenmintákat is gyűjtött. Több egyetem, sok kutatója, több napig vizsgálta a leplet. Szándékosan kerülöm a konkrét adatokat. Nem csak itt...

A polleneket valamiféle ragasztószalagnak a felületre simogatásával, majd onnan a „letézés” módszerével vették le a lepelről. Ezután bizonyos preparáláson estek át a minták, ezeknek a szalagoknak picit darabjai, és kerültek a mikroszkóp mintatartójára. Így kezdték vizsgálni a polleneket. A pollen,

köznapi nevén virágpor.

A virágpor a növény szaporítószerve. Ezért létkérdés, szó szerint is létkérdés a növény számára, hogy a lehető legerősebben kapaszkodjon a felületen. Bármilyen felületen, amelyre ráhullik. Kibe ne akadt volna bogáncs? Tudjuk, hogy milyen nehéz megszabadulni tőle, pedig a bogáncs nem szaporítószerv, de közrejátszik a növény terjedésében. A pollen, hasonló „logikával”, csak jóval erősebben tapad meg a felszínen. A képek egy – nem a lepelről származó – pollen elektronmikroszkópos képét és mellette a

a tépőzár makrofotóját állítják egymás mellé.

Látható, hogy a tépőzár mennyivel primitívebb, és mégis tudjuk, milyen jól rögzít. A kép a Vásárhelyi Tamás – Gondár Istvánné szerzőpáros 1987-ben, a Móra Könyvkiadónál megjelent *Megfogtam egy szúnyogot* című, egyébként gyerekeknek szánt, zseniális képeskönyvében jelent meg.

A magyar királyi palást rostjai közt megülő sok-sok élő mikroszervezetet is vizsgálták. A palást nem konzerválható a mai tudásunk szerint. A konzerválás restaurátor szaknyelven annyit tesz, hogy az egész tárgyat a környezeti behatásokkal szemben rezisztenssé teszik, a legkülönbébb eljárásokkal, és ettől kezdve a felület védett is a további kórokozókkal szemben, ha szerves anyagú a műtárgy, mint itt most a lepel. Nem pusztítja tovább a rozsda, ha éppen fémtárgy, és sorolhatnánk anyagféleségenként a beavatkozásokat. A magyar királyi palást a torinói lepel vagy bármilyen más textil anyagú műtárgyban a benne maradt növényi szaporítószervek bármikor aktívvá válhatnak, ha a számukra megfelelő klíma alakul ki a műtárgy környezetében. Mindegy, hogy milyen felületről és milyen műtárgyról beszélünk. A magyar királyi palást konzerválása kivihetetlen. Ezért azzal kell szembenézni, hogy azt a különböző gomba- és más élő szervezetek spórái¹²¹ folyamatosan veszélyeztetik, és a teljes pusztulását is okozhatják. Nem kevés ilyen esetet ismer a műtárgyvédelem. Ilyenkor a tárgy környezetét, mikroklímáját alakítják ki úgy mesterségesen, hogy a kórokozó mikroszervezetek ne tudjanak aktivizálódni. Egyszerűsítve, számukra, a mikroszervezetek számára, élhetetlen klímát hozunk létre és tartjuk fenn folyamatosan. Egy távoli, de nap mint nap tapasztalható párhuzam az oxigénmentes védőgázas ételcsomagolás, mely ugyanilyen logika mentén konzerválja, biztosítja a bele csomagolt étel minőségi állapotát.

Így aztán nem pontosan értem, hogyan lehetett bárminemű „ragasztószalaggal” mintát venni a textilről, miért engedett ennek az erőnek a sokszoros pollen-kapaszkodóerő, de persze bizonyosan így van, és van pollenminta a kutatás számára a felszínesebben és gyengébben kapaszkodó pollenek begyűjtéséből. A 49 féle pollen eloszlása: 11 féle Franciaországban honos növényről való, 24 féle Anatóliából, 14 féle Palesztinából, 6 féle közvetlenül Jeruzsálem környékéről. Ez a mintavétel még nem biztosítja a textil megőrzését vagy védelmét sem, melyről egyetlen árva hangot sem lehetett hallani, de lehet, hogy csak nem figyelek eléggé. Ám az is lehet, hogy ezek a pollenek egyáltalán nem veszélyesek a textilanyagra, és azt semmiféle körülmények közt nem károsítják...?

A pollenek közül egyet ki kell emelni, mert jelentősége lesz, a szenvedéstörténetben. Nem véletlenül kezdtem a zsidó ünnep, a zsengek említésével. Jézus „megkoronázása” jelentős, sokat ábrázolt, és teljesen félremagyarázott része az egyébként is félremagyarázott szenvedéstörténetnek. Ez a pollen

melyet kiemelnék a többi közül, egy tökféle virágpóra. Ez azért fontos, mert ez a tök akkorra növeszti meg a nagyon hosszú éles tüskékkel (?), tövisekkel (?) teli indáját, amikor éppen a peszah ideje, tehát a mi fogalmaink szerinti húsvét van. Ez sem pontos meghatározás, mert a zsidó ünnep is mozog az idő skálán, vele együtt, és ezért a mi húsvétunk is. De rugalmas megközelítéssel azt mondhatjuk, hogy a húsvét egy hónapon belül mozog, két dátum szélsőértéke között. A tök egy hónapon belül vagy még nagyon fiatal indákkal rendelkezik, de tüskés, vagy már érett, de a nagyon tüskés indái akkor is megvannak és hajlékonyak. 33-ban március 20-án volt péntek, az a bizonyos péntek, amit a katolikus világ nagypénteknek nevez. Amikor Jézust megszegyenyítik a római katonák – 33-ban, a peszah idején, a tök a területen közismert indáit használhatták. Ebből az indából – mivel ezek jól fonhatók, szívósak, puhák, hosszúak – készült a híres töviskorona. Inkább tövissisak. Tehát a Krisztus tövisből készült koszorú formájú, idealizált fejre valója annyira kapcsolódik a valósághoz, mint a történet többi igaznak hirdetett eleme szintén a valósághoz. A tüskés „fejre való” könnyen meg lehetett fenni, és mivel a fejtető is tele van szúrt sebnyomokkal, ezért tudható, hogy a „koronának” volt „teteje” is. A többi pollennel részletesen nem foglalkozunk, mert a történetben ezek összességének a szerepére fentebb kitértünk. Egyenkénti elemzésüket itt és most semmi sem indokolja.

Jámbor apácák, a korabeli „restaurálás” és a C¹⁴

4./ Eddig, a leplen szabad szemmel nem látható nyomokat vettük sorra. Most, két olyan nyommal foglalkoznánk, melyek végre láthatók. Az elsők ezek közül azok a textil foltok, melyek a lepel sarkain láthatók, a lepel történetéből könnyen követhetően, jámbor apácák, jóindulatú javító szándékát tükrözik. A foltok viszont akaratlanul néhány más üzenetet is hordoznak. A foltozások nem érintik a kiégett lyukakat a leplen, következésképp a lepel megpörkölődése után kellett az apácáknak javítaniuk. A kiégett lyukak befoltozása elég nehézkes munka lett volna, és azok szabálytalan formája miatt kilátástalan vállalkozás is. Valószínűleg ezért bélelték alá, azaz egy másik textilt varrtak a lepelhez, mely egyfajta háttéranyagként szolgált. (Ezt is lefejtették a legutóbbi „restauráláskor”. Még egy adat vett el.) Így bizonyos értelemben a kiégett lyukakat is befoltozták. A sokat emlegetett C¹⁴-es vizsgálat eredménye is ennek a foltozásnak „köszönhetően” lett az, ami. Így a mérések a lepel feltételezett korától nagymértékű eltérést eredményeztek. Az már nem is minősíthető, hogy az akkori technológia a vett minta sokszorosát igényelte volna a pontos kormeghatározáshoz, mint amennyihez a lepel tönkretétele nélkül hozzá lehetett volna jutni.

Lothar Meyernek hívják azt a vegyészt (?) kémikust (?), aki a periódusos rendszert egy hónappal korábbi időpontban megalkotta, mint Mengyelejev. A most 50 feletti generáció még a Mengyelejev-féle periódusos rendszert tanulta az iskolában. Az akkori szocialista oktatás eleve nem vett tudomást egy az ellenséges nyugati – az akkori olvasatban a náci múltú Németországgént értékelt - világhoz tartozó kutatóról, így aztán Lothar Meyer pusztán léte is titok volt. Feltételezem, a két kutató tudott egymásról. Kettejük viszonya érdektelen a történetünk szempontjából mint tudománytörténeti adalék, de annyit azért meg kell említeni, hogy Mengyelejev csak azért a „befutó”, mert neki volt pénze, hogy a szabadalmi hivatalba a találmányt bejegyeztesse. Ma már ez mindegy. Olyannyira, hogyha némi egészséges nacionalista felhangot keverek a történethez, akkor mondhatom, hogy de aztán jöttünk mi, magyarok, mint mindenütt, ahol sorsfordító kérdések vannak – kivéve ahol nem –, és megoldottuk, magasabb szintre emeltük a periódusos rendszer logikáját. Ezzel a táblázat megjelenését is megváltoztatták. Ma a világ, a Szabó–Lakatos-féle periódusos rendszert használja. Mi a két rendszer közti különbség, az a téma szempontjából lényegtelen. Az egész kérdést a fentebb említett C¹⁴-es vizsgálat megértetése vetette föl bennem.

Röviden és tömören a periódusos rendszer a kémiai elemeket állítja logikai sorrendbe, melyből a kémiához értő szakemberek messzemenő következtetéseket tudnak levonni, és mely táblázat rendet tesz a természetes világ anyagai közt tapasztalható látszólagos káoszban. Ma egy gimnazista diák többet tud, közepes tanulmányi eredmény mellett is a kémiáról, mint mondjuk a középkor „csúcs” fejei.

Izosz toposz = azonos helyű. Ez a görög kifejezés vezet a ma használatos izotóp kifejezéshez, mellyel elsősorban a radioaktív anyagokat szoktuk, szokták illetni. De, ilyen a C^{14} -es szénizotóp is. Ugyan a C^{14} bomlása nem eredményez az egészségre káros „atomsugárzást”, de a C^{14} a periódusos rendszerben helyet foglaló C^{12} -es „testvére”. Ugyanazon a helyen áll, láthatatlanul is. A rendszer, csak a C^{12} -t tünteti fel, mondván, hogy az a szén nem bomlik, az a szén állandó, annak a szénnek ott a helye. A „többiek” a bomlási kényszerük során olyanná akarnak válni, mint a C^{12} . Minek a többieket a táblázatban feltüntetni. Ilyenek a transzurán elemek is. Transz urán = uránon túli elemek, amelyek igazán radioaktívak és egyik halálosabb, mint a másik. Valamilyen mértékben később róluk is lesz szó, mert a kettős feltámadás materiális logikája kikényszeríti, hogy valamilyen mértékben beszéljünk róluk, illetve halálos „eszközükről”, a gammasugárzásról. Most maradjunk a C^{14} -nél.

A C^{14} -es izotóp tehát minden áron bomlani akar, C^{12} -vé. Honnan a C, a szén? Hát a légkörből. A széndioxid-koncentráció mint környezetkárosító probléma mindenki előtt ismert. A növények széndioxidot lélegeznek be, és oxigént adnak le. Nem véletlenül védik ma már késve, későn az erdőket. Az egész Föld minden energiája napenergia. Az egész élővilág minden energiája a megszámlálhatatlan kis „napelemből” nyeri az energiát, amit a köznyelv levélnek, növénylevélnek nevez. Annyi az eltérés a mesterséges napelem és a levél közt, sok más mellett, hogy még a mesterséges napelem a fényt elektromossággá alakítja, addig a levél ugyanezt a fényt cukorrá, és ebből fedezi a növény energiaszükségletét. A napenergiát kémiai energiává alakítja. A növényevők ezt a növényi energiát használják fehérjeépítésre, alakítják át a testük fehérjévé. A ragadozók, „húsevők” és mi, emberek, ezt a fehérjét esszük meg, mert nem tudunk sem napenergiát átalakítani, sem fehérjét építeni, így aztán meg kell ennünk szegény növényevőket. Az egész a széndioxiddal kezdődik, mely beépül a növények testébe. A széndioxid-beépülés az idővel arányos. Azt mondhatjuk, nagyon leegyszerűsítve a folyamatot, hogy az öreg növényekben sok, a fiatalokban kevés a felgyülemelő, ott felhasznált széndioxid. A széndioxid C^{12} -öt hordoz általában. De 1 : 13 millióhoz arányban hordoz C^{14} -et is. Tehát minden 13 milliomodok szénatom, amit a növény „elnyel”, az C^{14} , a többiek C^{12} -sek. Ennek a mennyisége, a C^{14} -é, a mai műszerekkel pontosan mérhető. A felgyülemlett C^{14} az idővel arányos. Amikor azt mondja valamilyen híradás, hogy egy tárgy korát C^{14} -es vizsgálattal állapították meg, két dolog bizonyos. Az egyik, hogy ez az anyag kizárólag szerves anyag lehet, fa, textil, papír, papirusz, esetleg csont és néhány egzotikus ritka anyag, például egy dob bőre vagy egy halbőrből készült sámánköpeny, vagy mondjuk egy gyaloghintó, mely szerves anyagból készült. A másik, hogy ebben a vizsgálatban a C^{14} -es izotóp mennyiségét mérték meg, és ebből kiszámították a beépülés idő tatamát, azaz a tárgy korát.

Hogyan? A tárgyat alkotó növény csak az élő formájában képes a C^{14} felvételére. Ennek a mértéke/mennyisége mérhető. Tehát míg a len áll a lábán, addig gyűjti a C^{14} -et, amikor torinói lepel lesz, már nem gyűjti. Ugyanaz a mérőműszer viszont méri a mai C^{14} -es koncentrációt is, más anyagokban, vagy a légkörben. Tehát egyrészt az akkori, a len által felvett C^{14} -mennyiséget, másrészt a mai C^{14} -koncentrációt a levegőben. A kettő különbsége a tárgy kora. Érezhető ennek a mérésnek (is) a viszonylag nagy bizonytalansági hányadosa. Ebből következik a nagymértékű interpolálási kényszer.

M. J. Aitken: *Fizika és régészet* című (Akadémia Kiadó, Budapest, 1982) tulajdonképpen időszámítási technológiákat ismertető tankönyve erről is pontosan számot ad, de más művekben is olvasható a

C¹⁴-es kormeghatározás. Viszont a lepel kapcsán alapvető problémák vannak a kormeghatározással is, melyet tudatosan ken el a kommunikáció. Az 1978-as „szuper kutatás”, amelyről már szoltam, azt az „apró tévedést” merete megtenni, hogy a C¹⁴-es vizsgálathoz a textilszálakat a jámbor apácák által felvarrt foltból vette és nem az eredetiből. Kérdezem: ott van huszonvalahány állítólagos professzor, ilyen-olyan egyetemekről a világ több pontjáról, ilyen-olyan szakterületek képviselőitében napokig. Kizárólag a lepel vizsgálata a feladatuk. Ezek után ki hiszi azt el, hogy véletlenül egy nyilvánvalóan nem eredeti textildarabból vesz valamelyikük mintát? Emellett azt is tudni kell, hogy ehhez a vizsgálathoz akkor annyi textil kellett volna az eredetiből, mely értelmetlenné tett minden ilyen mintavételt. Ugyanis a vizsgálathoz el kell égetni a mintaanyagot, és a „füst” összetevőit mérni. A gáznemű halalmazállapot C¹⁴-es részecsketartalmát kell(ene) megmérni. De nem lehetett. Ma, ha jók az információim, már képes lenne ugyanez a vizsgálat miniatűr anyagtöredékekből is elfogadható eredményt produkálni. A színjáték jól volt megrendezve. Három, a világ más-más tájékán lévő feddhetetlen kutatólaboratóriummal végeztették el a be nem vallottan eleve halálra ítélt „méréseket”. Mennyiért? Nem tudom... Ezeket közreadták, és jött a kutatói orákulum, hogy lám, lám, a lepel nem Krisztus korebeli... Ezért, „nem tudjuk”, mi mai földi halandók, hogy milyen korú a lepel.

Persze nem csak az örökösen emlegetett C¹⁴ a kormeghatározás egyetlen eszköze. A textilszálak kor- és anyag-meghatározásához több eljárás egymás utáni alkalmazása vezethet csak a kívánt sikerhez. Mivel a témát nem viszi közelebb a célhoz, ezért ezeket, csak megemlítem, felsorolom, hogy még hány lehetőség van ahhoz, hogy egy textilszál és ezzel magát a műtárgyat meghatározzuk. Az elektronmikroszkópos és a hagyományos mikroszkópos megfigyeléseken kívül egy textilben meghatározható a szálak sűrűsége. A szálak anyagát fel lehet oldani, és az oldat kémiai összetételét vizsgálat alá vetni. A szálmintákat mesterségesen színezni lehet, ezeknek a beszívódási intenzitását és más tulajdonságokat műszeres vizsgálatok alá vetni. Ezeknek a vizsgálatoknak egy részét már az egyetemi hallgatók is pontosan és hatékonyan tudják elvégezni. Néhányhoz valóban szakember és laboratórium kell, de ezekben tévedni, mi több „tévedni” a huszadik század végén inkább szánalmas, mint tévedés.

5./ Végül a lepel kiégett lyukait kell szemügyre venni. Ezek egyes aposztrófációkban az Isten különös csodáját bizonyítják. Azért, mert a kiégett lyukak mellett nem égett el az egész lepel, hiszen az Isten nem engedte, hogy Szent fiának fényképe, és ezzel együtt a halotti leple megsemmisüljön. Kérdezem: akkor mégiscsak az Isten fiának eredeti fényképét őrizzük? Vagy mire gondolnak ezek az „érvelők” ilyenkor?

Családi eredetetésemet tekintve, ha nem is ortodox, de erősen gyakorló katolikus orientációjú családból származom. Most mégis megpróbálom az Istent kihagyni ebből a gyermekded meséből. Részenben, mert nem hinném, hogy egy elképzelhetetlenül magasabb entitás ilyen bagatell butaságokkal foglalkozna, másrészt mert az én istenképemben megjelenő Istent nem merném ilyen gyermekded problémákkal még meg sem szólítani. Maradnék tehát továbbra is, a „gonosz” materializmus oldalán, állnék a földön, hogy ezt az egész képtelen mesét a feje tetejéről a talpára próbáljam állítani, kizárólag a lepel nyomai, a természettudományok és a történelem segítségével. Próbálom a vallási orákulumok nélküli hús-vér embert, a profi vallásforradalmárt „életre kelteni”. Aki kizárólag az átlag feletti képességei, korát jóval megelőző történelmi látásmódja okán és a 17 évi megfeszített tanulása eredményeképpen lesz azzá, amivé lett. Ilyen embereket elég nagy számban találunk a történelemben mai értékítéletünk szerint, pozitív és negatív emlékéket is.

A leplet rejtő kazetta története

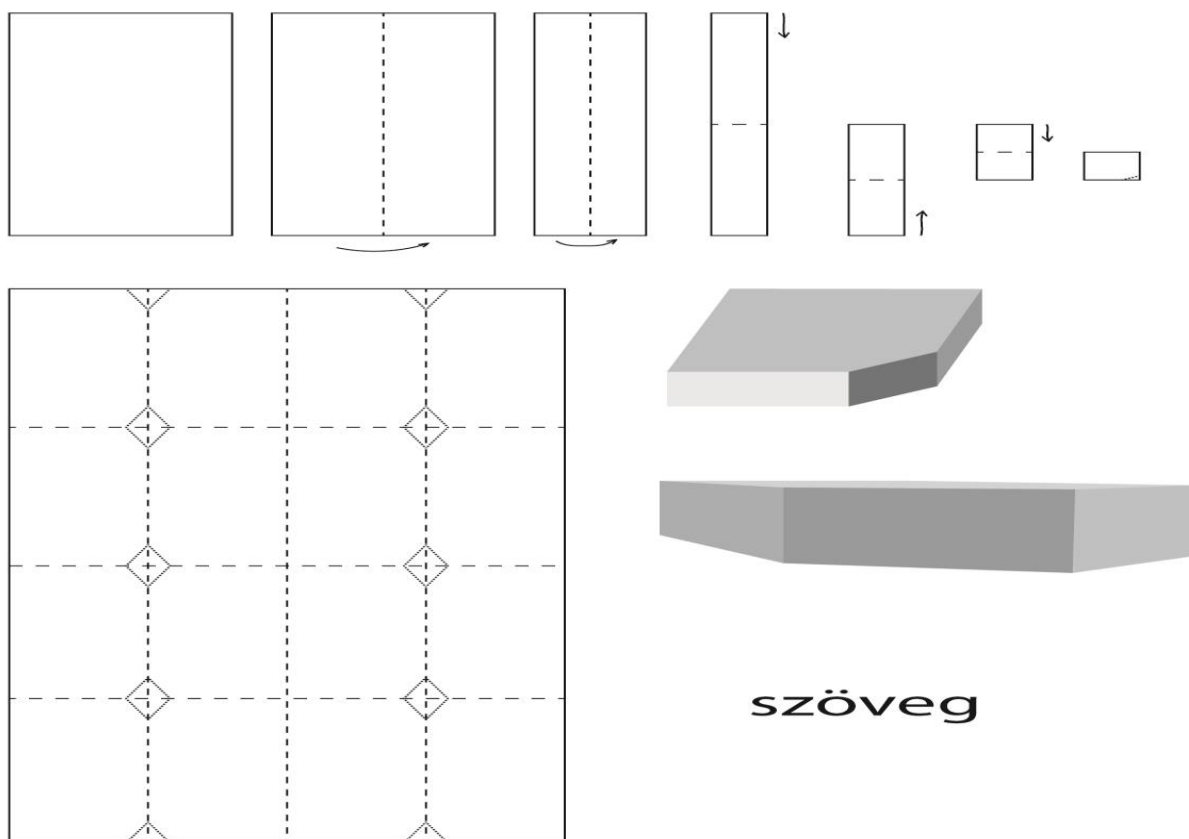
A dátumot, amikor a lepel megégett, napra pontosan tudjuk. Tudjuk a tűz helyét, pusztítását, a lepel őrzési módját. A leplet Franciaországban, a Chamberg san Chapelle (GPS: É:45.5646057 K:5.9188185) kastély kápolnájának/templomának toronyszobájában őrizték.

Ekkor a lepel tulajdonosa az a Savoyai hercegi család volt, aki 1453–1983-ig a leplet birtokolta. Ők adták át a tulajdonjogot az egyháznak. Annyit tudunk, hogy egy „dobozban, ládikóban, kazettában” volt a lepel.

A korszakban az értékesebb dolgokat kazettában, ládában tartották. Egy profi pénzesláda akkoriban kovácsoltvasból készült, és amellett, hogy a zárszerkezet, mely belülről látható volt és általában a láda fedelének teljes belső felületét elfoglalta, olyan díszesen volt kivitelezve, mint a legkiemelkedőbb díszfegyverek felülete. A dobozok, kazetták sokszor részben vagy egészben nemes, ritka, szépen fényezett fából vagy valamilyen nemes fémből készültek, ezüstből vagy aranyból. A kijelentés tulajdonképpen nem helyes. A korszak szinte semmit sem készített „színezüstből” vagy „színaranyból”. Persze, hogy ez alatt a fogalom alatt ki mit ért, az sem egyértelmű. Ki ne hallott volna a 24 karátos aranyról? Még akkor is ismeri ezt a kifejezést, ha a fogalom nem egészen világos. Az arany grammját, ha 24 egyenlő részre osztom, akkor megkapom a karát mértékegységét. Ebből az következik, hogy a 12 karátos arany a fele arany, a másik fele mondjuk réz. Ez a színén, az ötvözet színén még szakértőnek sem biztosan felfedezhető, nem mutat feltűnő változást, azaz arany színű. Ezért aztán aranynak nevezik. A 24 karátos arany nagyon puha fém, és minden korban igen drága volt, ezért a régészeti, arany-nak mondott tárgyak általában réztárgyként jellemezhetők, melyeknek van aranytartalma is. Az ezüst is ehhez hasonlóan lehet tiszta, színezüst vagy valamilyen más ezüst, amelyet mindenféle ötvözőanyagokkal keverték, de ezüstitárgynak neveztek. Gondoljunk csak az ezüstsínű forrasztásra használt fémekre, melyek mutatóban sem láttak ezüstöt, de a színük ezüstösen csillog. Van ellenpélda is, olyan, mint a harangbronz. Egy harang kész, új állapotában, ha tudatosan nem színezik meg mesterségesen a felületét, akkor ezüstös, fakó, hovatovább az alumíniumra emlékeztet, pedig sem alumíniumot, sem ezüstöt nem tartalmaz. A harang anyaga a fehérbronz. Ha az ezüstöt 16 egyenlő részre osztjuk, akkor eljutunk a lat fogalmához. És ha ezt az ismeretünket latba vetjük, akkor kiderül, hogy egy lat az 1/16-od gramm ezüstnek felel meg. A színezüst 16/16-od latos.

Miért fontos ez? Azért, mert a leplet őrző ládikó méretét és létét, közvetett bizonyítékok alapján pontosan tudjuk, de a ládikót senki sem látta. A leplen furcsa formájú lyuksor van, megpörkölt szélével. Ha egy textil- vagy papírlapot, összehajtogatunk, mely hajtogatás előbb-utóbb pontosan olyan sorrendű és logikájú lesz, mint a lepel összehajtogatása, akkor ki lehet deríteni, hogy miképpen volt a lepel annak idején a valóságban összehajtva, amikor a tűz kiütött a toronyban. Nem bonyolítanám ezt a gondolatsort sem tovább. A leplet csak egyféleképpen, egyféle sorrendben lehetett összehajtani, hogy ezek a nyomok ilyen elrendezésben létrejöhessenek.

Az összes kiégésnek egyetlen sarok (saroksor / egymásra hajtogatott sarkok) megégése okán kellett keletkeznie. Ha a leplet, az életnagyságú másolatát összehajtogatjuk az eredeti logikában, akkor centi pontosan megkapjuk a kazetta belső méreteit. Készíthetünk egy új kazettát. Igen ám, de miből? A fentebbi felsorolás mely anyagait használnánk egy kazettarekonstrukcióhoz? Annyit tudunk, hogy általában kovácsolt vasat, egzotikus fát, réz-, ezüst- és aranyötvözetet használtak. Az aranyat elvethetjük, mert csak kisméretű ékszerdobozokhoz, illetve kegytárgyakhoz szokták használni. Vasládikó lehet, bár a pénzesládák valóban ládaméretűek. Ezután marad a fa, az ezüst és a réz. Ha a láda egyik sarka izzott fel, annyira, hogy „megcsöppent”, márpedig a pörkölődés okán ez biztosra vehető, akkor a láda sarkai, élei bizonyosan fémből voltak. Ha a teteje, alja, oldalai kovácsoltvas lemezből vagy fából voltak, akkor az élei biztosan ettől eltérő anyagból, így a ládikót szegecsek tarthatták össze. A láda egésze nem égett, akkor a sarok olvadáspontja alacsonyabb kellett, hogy legyen, mint a többi részét alkotó anyag olvadási vagy lobbanási pontja. A sarkot alkotó fém olvadáspontjának kell alacsonyabbnak lenni, hogy a többi része ne gyulladjon meg, vagy ne izzon föl annyira, hogy a textil belül elhamvadjon az adott tűzkár miatt.

Tennék egy tanulságos kitérőt. Szentnyik Joachimnak¹²² hívták

azt az ötvös-restaurátort, akit kiküldött a magyar állam annak idején két másik szakértővel Amerikába a koronát beazonosítani, a hazahozatal előtt. Az a szerencse ért, hogy Szvetnyik Joachim nemcsak tanított engem, hanem atyai barátság is kialakult kettőnk közt. Elmesélte egy borozgatás közben, hogy ő és az egyik, valamikori főnöke, hogy finom legyek, nem voltak jó viszonyban. Joachim borsot akart törni a főnök orra alá. Az egyik kiállítás-megnyitó utáni fogadáson a főnöke kávéja melletti kiskanalat kicserélte. A kávé az általa oda tett kanállal szervírozták. A külföldi delegáció vezetője mellett a főnök elkezdte a kávé kavargatni, és döbbenet láttam, hogy a kanál szép lassan elfogy, a kávé tetején valami ezüstös piszkos szürke lepedék keletkezik. A vendég hangosan hahotázott, amikor a kanál csonkjával hadonászva új kávé kellett a főigazgatónak kérnie. Joachim csodakanala szállóigévé vált a múzeumban.

A történet csak azért illik ide, mert ha meggondoljuk, akkor egy szervírozott kávé 100 fok °C és 80 fok °C között van nagyjából. A kanál mint fémöntvény ezért mindenképp 100 fok °C alatt kell, hogy aktívan olvadjon. Nem ördögösség ez. Ma a mindenható világhálón táblázatban vannak foglalva azok a fémek, melyeket alacsony olvadáspontú fémötvözetek címszó alatt ismerünk. Mindegyik ezüstsínű. Az ötvös szakma évszázadok óta ismeri ezeket az ötvözeteket. Az alacsony olvadáspont nem hozza magával okvetlenül a fém puhaságát is. Tehát a relatív kemény fémlemez olvadhat nagyon alacsony hőmérsékleten. A ládikót nagyon kis mennyiségű ezüst felhasználásával is lehetett ezüstveretes vagy ezüstitádként eladni – szó szerint értem – a megrendelőnek, és mondjuk az ezüsttartalom igen nagy hányadát el lehetett lopni az ötvözetből. De ez már csak feltételezés. Annyi viszont igaz, hogy az ezüstnek kinéző ládikó lehetett alacsony olvadáspontú, ezüstöt nem vagy alig tartalmazó jellemzően ezüstsínű fémötvözetből.

Egy alig 100 fok °C körüli hőmérsékleten lecsöppenő fém kipörköli a textil kérdéses területét úgy, mint egy otffelejtt vasaló a textilanyagon, ehhez nem kell különösebb fantázia sem. A megoldott ládasarok, ahol a fém rácsöppent a lepel sarkára, kiégette, és utána semmi nem indokolta, hogy a láda vagy a textil hőmérséklete tovább emelkedjen. Így maradt egy lyukacsos textilünk, melynek a többi része ép. Sokan ehhez az Isten különös beavatkozását hívják segítségül. Szerintem ezzel sem kellene őt zavarni tengernyi feladata közepette.

Azt is lehet rekonstruálni, de ez is már a feltételezések közé sorolandó, így aztán nem tenném, hogy abban a toronyszobában hogyan és konkrétan milyen módon tartották ezt a ládát. Ilyen falba mélyesztett polcokat ismer a régészet. Egy ilyenek a maradványai éppen Szentgotthárdon vannak, a mai műemlékileg helyreállított kultúrházban, melyet annak előtte magtártemplomnak hívtak. Mindenesetre épkezláb egyszerű magyarázat erre is van, de ezt most nem járnám körül, mivel a lepel „életének” nem képezi szerves részét.

Az égésnyomok szerencsésen helyezkednek el, egyetlen pontot kivéve, és ez a lándzsa döfte sebhely, amelyet így a leplen pontosan nem látni, mert helyette egy lyuk van. Viszont ez a „nem látom”, valamint mégis láttat és bizonyít, amire majd, amikor fontos lesz, kitérünk.

A lepel nyomai a feltámadás után ennyi információt hordoznak. Történelmi áttekintéssel párosítva, kis túlzással, az egész európai történelembe betekintést adhatnánk, de ez egyrészt nem célunk, másrészt a kor történelméről dr. Bakó Béla árnyalt és teljes képet festett már.